

2023

**ŽALIŲJŲ PIRKIMŲ
VYKDYMO PAŽANGA**

TURINYS

Išvadas / 3

Žaliųjų pirkimų apimtis (vertė, skaičius) / 4

Centralizuotai įvykdytų žaliųjų pirkimų apimtis (vertė, skaičius) / 5

Savivaldybių administracijų ir jų kontroliuojamų įstaigų įvykdytų žaliųjų pirkimų apimtis (vertė, skaičius) / 6

Tiekėjų konkurencingumas žaliuosiuose pirkimuose / 7

Žaliųjų pirkimų vertės ir skaičiaus pasiskirstymas pagal pirkimo objekto rūšis (prekės, paslaugos, darbai) / 7

Žaliuosius pirkimus vykdančių pirkimų vykdytojai / 8

Išvados / 8

ĮVADAS

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimu Nr. 1133 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 8 d. nutarimo Nr. 804 „Dėl nacionalinės žaliųjų pirkimų įgyvendinimo programos patvirtinimo“ ir jį keitusių nutarimų pripažinimo netekusiais galios“ (toliau – Nutarimas)¹ pirkimų vykdytojams nustatyta 2023 m. siektina žaliųjų pirkimų rodiklio reikšmė – 100 proc., t. y. visi pirkimai skaičiuojant pagal vertę turi būti atlikti taikant žaliųjų pirkimų reikalavimus, išskyrus Nutarime numatytas išimtis.

Nutarime yra nurodyti išimtiniai atvejai, kada pirkimų vykdytojai gali netaikyti žaliųjų pirkimų reikalavimų. Šie atvejai yra:

- pirkimai, kurie vykdomi sudarant žodines pirkimo sutartis;
- įgyvendinami užsienyje vykdomi tarptautinių donorų lėšomis finansuojami vystomojo bendradarbiavimo projektai;
- maisto pirkimai, atliekami vykdant krašto apsaugos gynybines užduotis ir (arba) įsipareigojimus NATO;
- iki Nutarimo įsigaliojimo dienos (t. y. iki 2021-07-01) pradėtos procedūros, taip pat sudarytų preliminarųjų sutarčių pagrindu atnaujintas tiekėjų varžymasis ir pagal sukurtą dinaminę pirkimo sistemą atliekami pirkimai;
- nuo Nutarimo įsigaliojimo dienos (t. y. nuo 2021-07-01) pradėtos pirkimų procedūros projektuose, įgyvendinamuose pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą, patvirtintą Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. sprendimu Nr. C(2014)6397;
- vykdomi valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų įsigijimo, rezervavimo ar saugojimo pirkimai (įsigaliojo 2024-01-27²).

Informacija apie 2023 m. įvykdytų žaliųjų pirkimų pažangos rezultatus parengta apibendrinus:

- pirkimo procedūrų ataskaitų (Atn-1 forma) ir metinių ataskaitų (Atn-3 forma), kurias pirkimų vykdytojai paskelbė Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau – CVP IS), duomenis;
- centrinių perkančiųjų organizacijų (toliau – CPO) Viešųjų pirkimų tarnybai (toliau – Tarnyba) pateiktų ataskaitų apie centralizuotai vykdytus pirkimus duomenis;
- pirkimų vykdytojų CVP IS paskelbtų sutarčių duomenis.

Į žaliųjų pirkimų vykdymo pažangos rezultatų skaičiavimus neįtraukti pirkimų vykdytojų, kurie per ataskaitinius finansinius metus prekėms, paslaugoms ir darbams įsigyti sudarė sutarčių, kurių bendra vertė neviršijo 30 000 eurų (be pridėtinės vertės mokesčio, įskaitant pirkimus iš ar per CPO), ir kurie pasinaudojo Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – VPĮ) 25 str. 5 d. arba Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo (toliau – PĮ) 37 str. 4 d. nuostatose numatytomis išimtimis netaikyti VPĮ ar PĮ savo pirkimuose, pirkimų duomenys.

Duomenų užfiksavimo data – 2024 m. vasario 7 d.

2023 m. įvykdytų žaliųjų pirkimų pažangos rezultatų ataskaitoje pateikiama:

- bendra 2021–2023 m. įvykdytų žaliųjų pirkimų apimtys (vertė, skaičius) dinamika;
- bendra 2021–2023 m. centralizuotai įvykdytų žaliųjų pirkimų apimtys (vertė, skaičius) dinamika;
- tiekėjų konkurencingumas žaliuosiuose pirkimuose 2022³–2023 m.;
- 2023 m. įvykdytų žaliųjų pirkimų bendros žaliųjų pirkimų vertės pasiskirstymas pagal pirkimo objekto rūšis (prekės, paslaugos, darbai);
- pirkimo vykdytojų, kurie vykdė žaliuosius pirkimus, skaičiaus dinamika 2021–2023 m.

Tarnyba, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. rugpjūčio mėn. posėdžio „Dėl Vyriausybės žaliųjų pirkimų tikslų nustatymo ir įgyvendinimo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. birželio 21 d. pasitarimo protokolo Nr. 39 pakeitimo“ pateiktą rekomendaciją, atsiradus techninėms galimybėms, žaliųjų viešųjų pirkimų stebėsenoje užtikrinti, kad pirkimai, kuriems Nutarime nustatytos žaliųjų pirkimų reikalavimų taikymo išimtis, nebūtų skaičiuojami į bendrą žaliųjų pirkimų rezultatą, ir siekdama, kad žaliųjų pirkimų rodiklių reikšmės būtų skaičiuojamos tiksliau, nuo 2023 m. atnaujino žaliųjų pirkimų rodiklį (pagal skaičių

¹ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.7BD90628EAE1/AxajBORiQk> (suvestinė redakcija (2021-07-01 – 2024-01-26)).

² <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.7BD90628EAE1/asr>

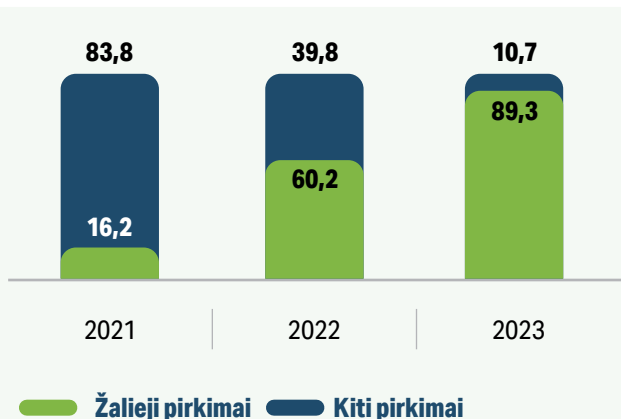
³ Tiekėjų konkurencingumą apibūdinantiems rodikliams skaičiuoti naudojami CPO ataskaitose pateikiami duomenys apie gautus (įskaitant atmetus) pasiūlymus yra renkami nuo 2022 m.

ir vertę) apskaičiavimo metodiką – iš skaičiavimų eliminuoti pirkimai, kuriems taikomos Nutarimu numatytos žaliųjų pirkimų reikalavimų taikymo išimtys. Pagal atnaujintą rodiklių apskaičiavimo metodiką [Pirkimų vykdytojų žemėlapyje – Švieslentėje](#) perskaiciuotos 2023 m. žaliųjų pirkimų rodiklių reikšmės pagal skaičių ir vertę.

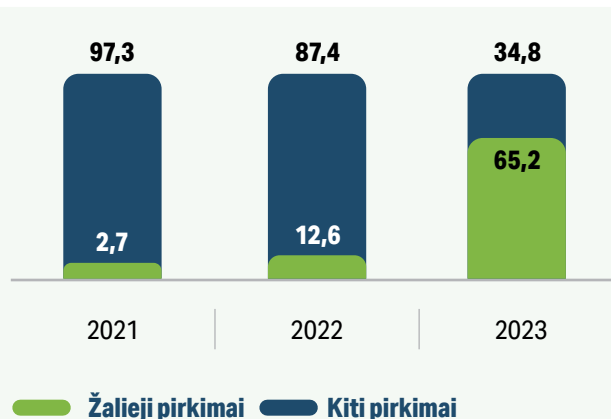
ŽALIŲJŲ PIRKIMŲ APIMTIS (VERTĖ, SKAIČIUS)

2023 m. bendra pirkimų vykdytojų vykdytų žaliųjų pirkimų vertė (7 345,4 mln. Eur) sudarė 89,3 proc. bendros pirkimų, kuriuos vykdant turėjo būti taikomi žaliųjų pirkimų reikalavimai, vertės (8 222,6 mln. Eur), atitinkamai bendras žaliųjų pirkimų skaičius (69 196) sudarė 65,2 proc. bendro pirkimų skaičiaus (106 157) (žr. 1 ir 2 pav.).

1 pav. 2021–2023 m. vykdytų žaliųjų pirkimų vertė, proc.

2 pav. 2021–2023 m. vykdytų žaliųjų pirkimų skaičius, proc.

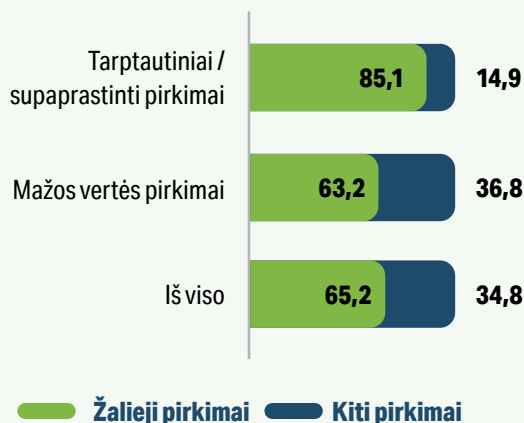

2023 m. tarptautinių ir supaprastintų žaliųjų pirkimų vertė (6 693,8 mln. Eur) sudarė 90,4 proc. visų tarptautinių ir supaprastintų pirkimų, kuriuos vykdant turėjo būti taikomi žaliųjų pirkimų reikalavimai, vertės (7 405,7 mln. Eur), atitinkamai tarptautinių ir supaprastintų žaliųjų pirkimų skaičius (8 204) sudarė 85,1 proc. bendro tarptautinių ir supaprastintų pirkimų skaičiaus (9 641). 2023 m. mažos vertės žaliųjų pirkimų vertė (651,6 mln. Eur) sudarė 79,8 proc. mažos vertės pirkimų, kuriuos vykdant turėjo būti taikomi žaliųjų pirkimų reikalavimai, vertės (816,9 mln. Eur), atitinkamai mažos vertės žaliųjų pirkimų skaičius (60 992) sudarė 63,2 proc. bendro mažos vertės žaliųjų pirkimų skaičiaus (96 516) (žr. 3 ir 4 pav.).

3 pav. 2023 m. vykdytų žaliųjų pirkimų vertės pasiskirstymas, proc.

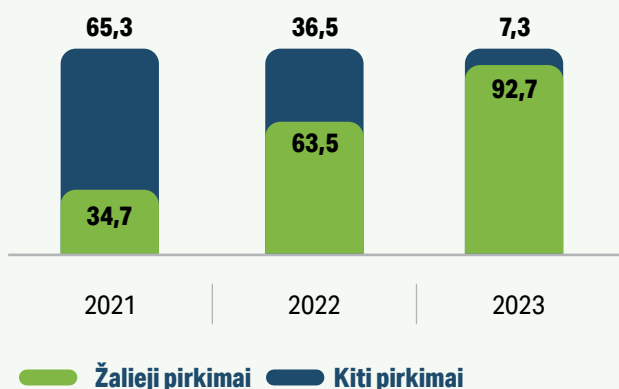
4 pav. 2023 m. vykdytų žaliųjų pirkimų skaičiaus pasiskirstymas, proc.

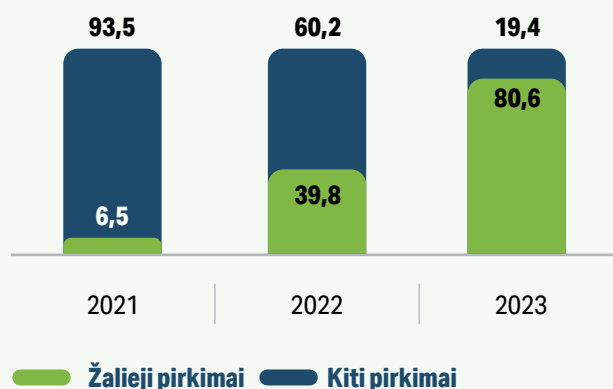
CENTRALIZUOTAI ĮVYKDYTŲ ŽALIŲJŲ PIRKIMŲ APIMTIS (VERTĖ, SKAIČIUS)

2023 m. centralizuotai⁴ vykdytų žaliųjų pirkimų vertė (2 968,7 mln. Eur) sudarė 92,7 proc. bendros centralizuotai vykdytų pirkimų vertės (3 201,3 mln. Eur), atitinkamai bendras centralizuotai vykdytų žaliųjų pirkimų skaičius (4 698) sudarė 80,6 proc. bendro centralizuotai vykdytų pirkimų skaičiaus (5 826) (žr. 5 ir 6 pav.).

5 pav. 2021–2023 m. centralizuotai⁵ vykdytų žaliųjų pirkimų vertė, proc.

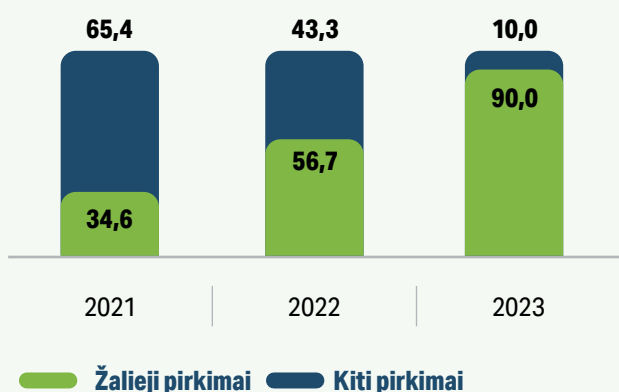

6 pav. 2021–2023 m. centralizuotai⁶ vykdytų žaliųjų pirkimų skaičius, proc.

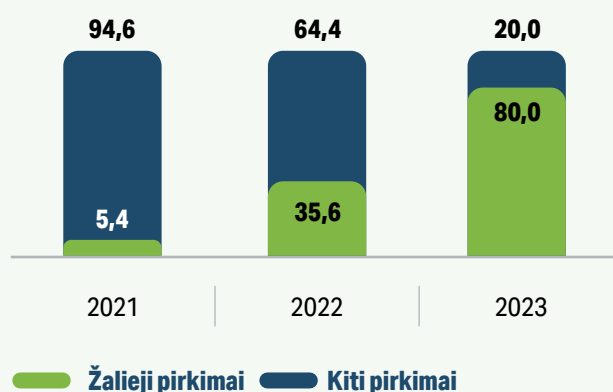

2023 m. per CPO vykdytų žaliųjų pirkimų vertė (1 953,3 mln. Eur) sudarė 90,0 proc. bendros per CPO vykdytų pirkimų vertės (2 169,8 mln. Eur), atitinkamai žaliųjų pirkimų skaičius (4 396) sudarė 80,0 proc. bendro per CPO vykdytų pirkimų skaičiaus (5 498) (žr. 7 ir 8 pav.).

7 pav. 2021–2023 m. per CPO vykdytų žaliųjų pirkimų vertė, proc.

8 pav. 2021–2023 m. per CPO vykdytų žaliųjų pirkimų skaičius, proc.

⁴ Pirko CPO, pirko keli pirkimų vykdytojai kartu, pirko įgaliotasis pirkimų vykdytojas arba pirkimų vykdytojas pirko sau pavaldžioms įstaigoms.

⁵ Taip pat, kaip išn. 4.

⁶ Taip pat, kaip išn. 4.

2023 m. daugiausia centralizuotų žaliųjų pirkimų pagal vertę vykdyta per VšĮ CPO LT, pagal skaičių – UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“ (žr. 1 lentelę).

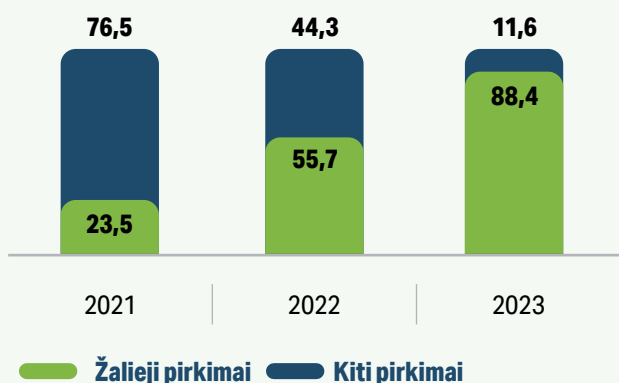
1 lentelė. 2023 m. per CPO vykdytų žaliųjų pirkimų vertės ir skaičiaus pasiskirstymas

Eil. Nr.	CPO pavadinimas	Žaliųjų pirkimų vertė, mln. Eur	Žaliųjų pirkimų vertė, proc.	Žaliųjų pirkimų skaičius	Žaliųjų pirkimų skaičius, proc.
1	VšĮ CPO LT	953,9	48,9	283	6,4
2	UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“	329,5	16,9	1 013	23,1
3	Kauno miesto savivaldybės administracija	194,2	9,9	198	4,5
4	Vilniaus miesto savivaldybės administracija	123,5	6,3	116	2,6
5	AB „Lietuvos geležinkeliai“	60,0	3,1	300	6,8
6	Policijos departamentas prie VRM	21,8	1,1	113	2,6
7	Jonavos rajono savivaldybės administracija	20,0	1,0	172	3,9
8	Klaipėdos miesto savivaldybės administracija	18,2	0,9	81	1,9
9	Kauno rajono savivaldybės administracija	17,6	0,9	45	1,0
10	Turto valdymo ir ūkio departamentas prie VRM	17,5	0,9	174	4,0
Iš viso 10 didžiausių pagal įvykdytų žaliųjų pirkimų vertę CPO:		1 756,2	89,9	2 495	56,8
Kitos 55 CPO:		197,1	10,1	1 901	43,2
Iš viso (65 CPO):		1 953,3	100,0	4 396	100,0

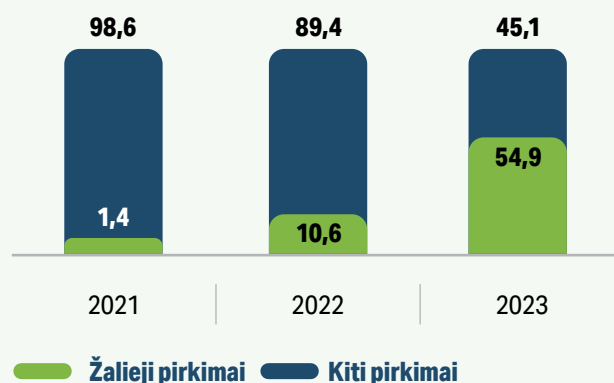
SAVIVALDYBIŲ ADMINISTRACIJŲ IR JŲ KONTROLIUOJAMŲ ĮSTAIGŲ ĮVYKDYTŲ ŽALIŲJŲ PIRKIMŲ APIMTIS (VERTĖ, SKAIČIUS)

2023 m. savivaldybių administracijų ir jų kontroliuojamų įstaigų⁷ vykdytų žaliųjų pirkimų vertė (1 666,7 mln. Eur) sudarė 88,4 proc. bendros savivaldybių administracijų ir jų kontroliuojamų įstaigų pirkimų vertės (1 884,8 mln. Eur), atitinkamai žaliųjų pirkimų skaičius (30 974) sudarė 54,9 proc. bendro savivaldybių administracijų ir jų kontroliuojamų įstaigų skaičiaus (56 389) (žr. 9 ir 10 pav.).

9 pav. 2021–2023 m. savivaldybių administracijų ir jų kontroliuojamų įstaigų⁸ įvykdytų žaliųjų pirkimų vertė, proc.

10 pav. 2021–2023 m. savivaldybių administracijų ir jų kontroliuojamų įstaigų⁹ įvykdytų žaliųjų pirkimų skaičius, proc.

⁷ Kontroliuojamos įstaigos nustatytos pagal savivaldybių administracijų pateiktą jų kontroliuojamų įstaigų (pirkimų vykdytojų), kurių atžvilgiu privalomas centralizavimas, sąrašą.

⁸ Taip pat, kaip išn. 7.

⁹ Taip pat, kaip išn. 7.

TIEKĖJŲ KONKURENCINGUMAS ŽALIUOSIUOSE PIRKIMUOSE

„Vieno tiekėjo“ pirkimų (su centralizuotais pirkimais) skaičiaus dalis žaliuosiuose pirkimuose yra gerokai mažesnė nei kituose pirkimuose. 2023 m., palyginti su 2022 m., „vieno tiekėjo“ pirkimų (su centralizuotais pirkimais) žaliuosiuose pirkimuose skaičiaus dalis sumažėjo 4,7 procentinės dalies (žr. 11 pav.).

2023 m., palyginti su 2022 m., vidutinis žaliuosiuose pirkimuose vienam pirkimui (su centralizuotais pirkimais) tenkantis pasiūlymų skaičius didėjo: 2023 m. vienam pirkimui teko 3,4 pasiūlymo, 2022 m. – 3,3 pasiūlymo (žr. 12 pav.).

11 pav. 2022–2023 m. „Vieno tiekėjo“ pirkimų (su centralizuotais pirkimais) žaliuosiuose pirkimuose skaičius, proc.

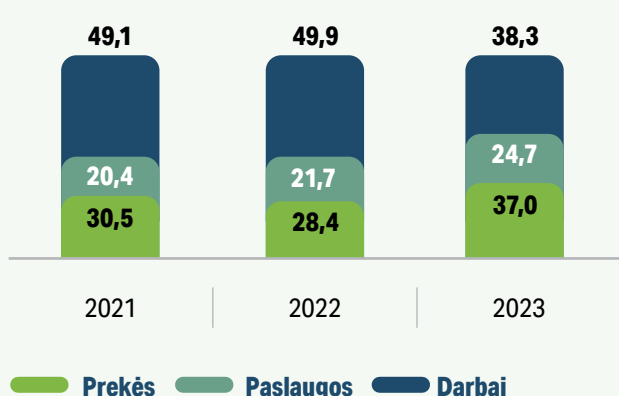
12 pav. 2022–2023 m. vidutinis vienam pirkimui (su centralizuotais pirkimais) tenkantis pasiūlymų skaičius žaliuosiuose pirkimuose, vnt.

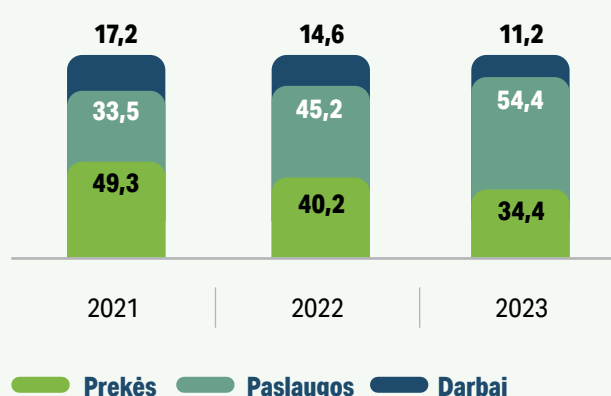
ŽALIŲJŲ PIRKIMŲ VERTĖS IR SKAIČIAUS PASISKIRSTYMAS PAGAL PIRKIMO OBJEKTO RŪŠIS (PREKĖS, PASLAUGOS, DARBAI)

Analizuojant žaliųjų pirkimų vertės pasiskirstymą pagal pirkimo objekto rūšis (prekės, paslaugos, darbai), nustatyta, kad 2023 m. aplinkos apsaugos kriterijai daugiausia buvo taikomi vykdant darbų pirkimus, jų vertė (2 816,5 mln. Eur) sudarė 38,3 proc. visų vykdytų žaliųjų pirkimų vertės (7 345,4 mln. Eur) (žr. 13 pav.). Analizuojant skaičiaus pasiskirstymą – daugiausia buvo paslaugų pirkimų: jų skaičius (37 642) sudarė 54,4 proc. visų vykdytų žaliųjų pirkimų skaičiaus (69 196) (žr. 14 pav.).

13 pav. 2021–2023 m. vykdytų žaliųjų pirkimų vertės pasiskirstymas pagal pirkimo objekto rūšis, proc.

14 pav. 2021–2023 m. vykdytų žaliųjų pirkimų skaičiaus pasiskirstymas pagal pirkimo objekto rūšis, proc.

ŽALIUSIUS PIRKIMUS VYKDĘ PIRKIMŲ VYKDYTOJAI

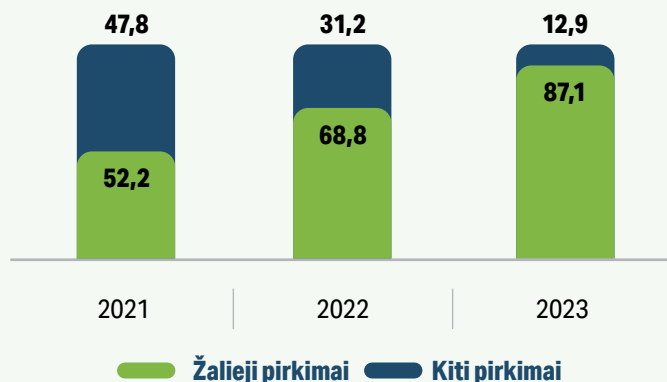
2023 m., palyginti su 2022 m., žaliųjų pirkimų vykdytojų skaičius didėjo: 2022 m. žaliuosius pirkimus vykdė 2 161, 2023 m. – 2 650 pirkimų vykdytojai (žr. 15 pav.).

15 pav. **Žaliuosius pirkimus vykdžiusių pirkimų vykdytojų skaičiaus dinamika 2021–2023 m.**

2023 m. žaliuosius pirkimus vykdė ir sutartis sudarė 87,1 proc. (2 650) visų pirkimus vykdžiusių pirkimų vykdytojų, kurie, vykdydami pirkimus, turėjo taikyti žaliųjų pirkimų reikalavimus, skaičiaus (3 042) (žr. 16 pav.).

16 pav. **2021–2023 m. žaliuosius pirkimus vykdžiusių pirkimų vykdytojų skaičius, proc.**

IŠVADOS

2023 m. žaliųjų pirkimų vertės dalis siekė 89,3 proc. nuo visų per metus įvykusių pirkimų vertės – 2023 m. siektina žaliųjų pirkimų rodiklio reikšmė, numatyta Nutarime (100 proc.), nebuvo pasiekta.

2023 m., palyginti su 2022 m., 29,1 procentinės dalies išaugo žaliųjų pirkimų vertės dalis nuo bendros pirkimų, kuriuos vykdant galėjo būti taikomi žaliųjų pirkimų reikalavimai, vertės, atitinkamai žaliųjų pirkimų skaičius išaugo 52,6 procentinės dalies.

2023 m., palyginti su 2022 m., 29,2 procentinės dalies išaugo centralizuotai vykdytų žaliųjų pirkimų vertės dalis, atitinkamai centralizuotai vykdytų žaliųjų pirkimų skaičius išaugo 40,8 procentinės dalies.

2023 m. žaliuosius pirkimus vykdė 65, o 2022 m. – 5 CPO. 2023 m., palyginti su 2022 m., 33,3 procentinės dalies išaugo per CPO vykdytų žaliųjų pirkimų vertės dalis nuo bendros per CPO vykdytų pirkimų, kuriuos vykdant turėjo būti taikomi žaliųjų pirkimų reikalavimai, vertės; atitinkamai žaliųjų pirkimų skaičius išaugo 44,4 procentinės dalies.

2023 m., palyginti su 2022 m., „vieno tiekėjo“ žaliųjų pirkimų (su centralizuotais pirkimais) skaičiaus dalis sumažėjo 4,7 procentinės dalies.

2023 m., palyginti su 2022 m., vykdytuose žaliuosiuose pirkimuose vidutinis vienam pirkimui (su centralizuotais pirkimais) tenkantis pasiūlymų skaičius didėjo: 2023 m. viename pirkime buvo pateikta 3,4 pasiūlymo, 2022 m. – 3,3 pasiūlymo.

Analizuojant 2023 m., palyginti su 2022 m., žaliųjų pirkimų vertės pasiskirstymą pagal pirkimo objekto rūšis (prekės, paslaugos ir darbai), išaugo prekių, kurioms įsigyti buvo taikomi aplinkosauginiai kriterijai, procentinė dalis, skaičiuojant nuo visos žaliųjų pirkimų vertės, o analizuojant pagal skaičių, žaliuosiuose pirkimuose išaugo paslaugų skaičiaus procentinė dalis.

2023 m., palyginti su 2022 m., pirkimų vykdytojų, vykdžiusių žaliuosius pirkimus, skaičius padidėjo: 2021 m. – 1 707, 2022 m. – 2 161, 2023 – 2 650; tokių pirkimų vykdytojų dalis nuo bendro pirkimų vykdytojų skaičiaus padidėjo 18,3 procentinės dalies: 2023 m. žaliuosius pirkimus vykdė ir sutartis sudarė 87,1 proc. (2 650) visų pirkimus vykdžiusių pirkimų vykdytojų, kurie, vykdydami pirkimus, turėjo taikyti žaliųjų pirkimų reikalavimus, skaičiaus (3 042), 2022 m. – 68,8 proc.

